

sætte dem i Være paa den forhen sædvanlige Maade kunne sikke dem den grundige og omhyggelige Oplæring, uden hvilken de vanskelig ville naae til at blive dygtige i Faget. Udvalget tror at kunne udtale den Forventning, at det private Initiativ ikke vil svigte i Henseende til Løsningen af den Opgave, der her er stillet det. Blandt Vidnesbyrdene herom skal Udvalget særlig fremhæve den af Foreningen til Lærlinges Uddannelse udfoldede Virksomhed.

Men samtidig med, at man saaledes anerkender det private Initiativs overveiende Betydning, maa man dog ikke være blind for, hvad Lovgivningen kan og bør gjøre for at lette og fremme dets helbringende Virken i denne for Haandværkerstanden og derigennem for hele Samfundet saa betydningsfulde Sag.

Lovgivningen kan og bør først og fremmest lette og fremme Lærlingekontraktens Afslutning derved, at den paa en klar og overstuelig Maade bestemmer, hvad der er gjældende Ret i Lærlingeforholdet; thi Parterne ville da ikke afholdes fra at indlade sig deri af Frygt for at paadrage sig Forpligtelser, om hvis Udstrækning de ikke have nogen bestemt Forestilling, men de ville kunne kontrahere med klar Indsigt i de gjensidige Retligheder og Pligter, som stiftes ved Kontrakten. I saa Henseende er den bestaaende Ordning imidlertid alt Andet end tilfredsstillende, da det baade kan have sine Uanskeligheder at udfinde, hvilke de gjældende Bestemmelser i Henseende til Lærlingeforholdet ere, og disse Bestemmelser dernæst ere i høi Grad spredte, se Lov om Haandværks- og Fabriksdrift m. m. 29de December 1857 § 65 Nr. 3, 2den Sætning, hvor det hedder, at Forholdet mellem Haandværksmestre, Svende og Lærlinge, forsaavidt det ei er gjort til Gjenstand for Kontrakt, indtil videre bliver at bedømme efter de nugældende Forskrifter, hvilke imidlertid gaa saa langt tilbage, at en af dem, nemlig Fdg. 6. Mai 1682, endog skriver sig fra Tiden før Christian V.s Lov. Denne Mangel vil afhjælpes ved det foreliggende Lovforslag, der i sig optager alle om Lærlingeforholdet gjældende Bestemmelser, jfr. Forslagets § 15.

De om Lærlingeforholdet givne Bestemmelser maa dernæst have et saadant Indhold, at det ikke strammer Parterne fra at indlade sig i Forholdet, men tværtimod fremkalder Erkjendelsen af, at de med Tillid og Tryghed kunne indlade sig deri. Til dette Diemed maa begge Parters Interesse være varetaget i Loven baade i Henseende til de Retligheder og Pligter, som Forholdet afseer for dem, medens det bestaar, og i Henseende til Afgangen til at løses derfra, naar skjellig Grund dertil foreligger. Og saa disse Forordninger fyldestgøres i det Væsentlige ved det foreliggende Lovforslag, og Udvalget har derfor kunnet nøies med at foreslaa disse Forandringer og Tilføielse ved dets enkelte Paragrafer, hvorhos det har anset en Omordning af forfjellige Bestemmelseres Rækkefølge for

ønskelig. Den nærmere Begrundelse af disse Forandringer vil findes i de efterfølgende Bemærkninger til Forslagets enkelte Paragrafer.

Til § 1 (og 3.)

Det fremgaar af denne Paragrafs Indledningsord, at Lovforslagets Bestemmelse, blot med Undtagelse af Forskriften i § 5, jfr. ogsaa tildele 7, skulle finde Anvendelse paa Lærlingekontrakter, afsluttede af og med alle Næringsdrivende. Lovforslaget gaar i denne Henseende videre end Udlandets Love angaaende Lærlingeforholdet f. Ex. den tydske Lov 17de Juli 1878 Art. 2 Nr. 8, hvis Bestemmelser ikke finde Anvendelse paa Handels- og Apothekerlærlinge, og den franske Lov 22de Febr. 1851 Art. 1, hvis Bestemmelser kun finde Anvendelse paa Lærlingekontrakter, afsluttede af og med Fabrikanter, Haandværkere eller Arbeidere. Ja, det Forslag til Lov, der isjor forelagdes det norske Storting, angik endog kun Haandværkslærlinge, og isjølge det foran Bemærkede tror Udvalget ogsaa, at det foreliggende Forslag i Særdeleshed vil have praktisk Betydning for Haandværkets Bedkommende; men paa den anden Side har det dog ikke kunnet skjønne, at der skulde være Noget til Hinder for, at Forslagets Bestemmelser i det angivne Omfang gjøres anvendelige paa alle Lærlingeforhold, og er derfor nøiedes med at foreslaa en Omstilling af Ordene Handlende og Haandværker i Paragrafens første Linie, saaledes at Ordet Haandværker sættes i Spidsen.

Paragrafen foreskriver dernæst, at der skal oprettes skriftlig Kontrakt, naar en Næringsdrivende antager en Person under 18 Aar til Oplæring i sit Fag. Den fremhævede Begrænsning vil vel ikke have videre praktisk Betydning, da Personer over 18 Aar sjældent ville lade sig antage som Lærlinge, men for den Mulighed, at det maatte ske, finder Udvalgets Flertal (Kaiser, Møgen, Rump) dog ikke Anledning til at fastholde den, i Betragtning af, at Lovforslagets øvrige Bestemmelser, forsaavidt de ere af almindelig Natur, angaa alle Lærlingeforhold uden Hensyn til, om de ere indgaaede med Personer under eller over 18 Aar, og Flertallet ikke skjønner, at der er tilstrækkelig Grund til at gjøre Undtagelse fra denne Regel i Henseende til Bestemmelsen i § 1, første Stykke, saameget mindre, som Lovforslaget ikke opstiller en tilsvarende Undtagelse i Henseende til Bestemmelsen i § 3.

Mindretallet (Nielsen og Rosenørn) fastholder derimod Reglens Begrænsning til Kontrakter, indgaaede med Personer under 18 Aar.

Det foreliggende Forslag bliver imidlertid ikke staaende ved at paahvde skriftlig Kontraktens Oprettelse, men foreskriver yderligere i § 3, at Lærlingekontrakten, for at være gyldig, skal være forevist Dyrigheden og af denne have erholdt Paategning om, at den er affattet i Overensstemmelse med nærvæ-